

Til Socialudvalget, Folketinget Christiansborgs Slotsplads 1240 K.

Overbetaling til private høreklivikker.

Vedr.(L28 13.10.2010 og møde med statsrevisionen og rigsrevisor H.Otbo17.11.2010)

At blive høreapparatbruger er en læringsproces. Det kræver at man har fokus på de svageste grupper. Ca. 90 % har et langsomt fremadskridende aldershøretab over en tidsperiode på 20 til 30 år. De mister fornemmelsen for støjlyde, så den omkringværende støj vanskeliggør deres høreelse. De skal altså lære at overhøre baggrundsstøjen for at kunne høre det, de vil høre. Professor Gatehouse i Skotland har undersøgt hvor lang tid, det tager hjernen for at udnytte de nye oplysninger, den får gennem høreapparaterne: "Hjernen kan ikke udnytte disse oplysninger de første fem til seks uger, men begynder så gradvist at gøre brug af dem, men kun hvis apparaterne blev brugt i alle døgnets vågne timer." Dette bliver ikke oplyst ved køb af private høreapparater!

Audiologiassistenter på de private høreklivikker er uden pædagogisk uddannelse. De giver ikke undervisning. Deres vejledning har mere karakter af simpel instruktion. Deres intention er primært at sælge høreapparater, så borgerne bliver måske for tit overladt til sig selv med et skriftligt materiale, som mange først læser, når det ikke går efter forventning. Sundhedsstyrelsen pålægger ifølge deres vejledning, at audiologiassistenterne henviser til høreinstitutternes undervisning, men det har ingen konsekvens, hvis det ikke sker og det sker derfor sjældent, for de har jo solgt.

Sundhedsminister Bertel Haarder henviser til, at en undersøgelse viser, at mere end 85 % anvender deres høreapparat i 4 timer eller mere og kun godt 1 % ikke bruger deres høreapparat. Bertel Haarder vurderer derfor ikke, at der er behov for at fremsætte regler for fælles kvalitetsmåling, men vil naturligvis følge området tæt.

Men Bertel Haarder er underrettet forkert. 1 % holder ikke. Det drejer sig snarere om ca. 18 til 22 %, der har høreapparaterne liggende i skrivebordskufferne. Ovennævnte undersøgelse hviler på spørgeskemaer udleveret af høreklivikkerne. Svarprocenten (57 %) er faldet siden sidste opgørelse, og svinger for de enkelte klivikker mellem 0 % og 100 %. Over 40 % har altså ikke svaret og det er værd at bide sig fast i, for hvorfor skulle de hørehæmmede ulejlige sig med at svare, hvis høreapparatet ligger hjemme i skrivebordskuffen, fordi apparaterne reelt ikke svarede til de meget høje og også urealistiske forventninger, som de private høreklivikker stillede i udsigt direkte gennem deres aggressive annoncering og TV- indslag.

Hvis bare halvdelen af de ubesvarede ved reel information hos ørelæge undlod at søge, fordi apparaterne alligevel ender i skrivebordsskuffen, ville det betyde en anseelig besparelse på over 93 millioner og langt over 100 millioner med 2 høreapparater. Men så er der jo ca.12-13 %, der bruger høreapparatet mindre end 4

timer. Ca. 8.000 borgere, der hvert år får minimum udbytte af deres høreapparater. Når en borger kun bruger høreapparat 4 timer om dagen kan man med rette spørge, hvorfor det ikke bruges i de resterende 12 timer! På de offentlige høreinstitutioner tilbydes pædagogisk opfølgning i form af undervisning i brug af høreapparat givet af audiologpæder uddannet på universitetsniveau. De ca. 8.000 dårligst afhjulpne og halvdelen af de, der har apparaterne liggende i skrivebordskuffen ville med ca.3 timers hørepedagogisk undervisning i det offentlige kunne opnå langt større udbytte end nu, hvor pengene bare fosser ud i den tomme luft. CASA (Centret for Alternativ Samfundsanalyse) (2007) viser, at ca. 22 % af høreapparatbrugerne fra de private butikker ikke anvender deres høreapparater - mod 8 % af brugere udleveret i det offentlige.

Tilskuddet reguleres via 5.000 kr. i 2002 til 6.200 kr. i 2010 for at nedbringe ventetiden, men med det forhøjede tilskud kan de private firmaer som nævnt overbyde audiometriassistenterne til lønninger langt over, hvad de kan opnå i det offentlige. De private klinikker skruer nu op for annonceringen i TV, aviser og uge - og månedsblade, og det offentlige system kan stadig ikke nedbringe ventetiden på grund af mangel på audiologiassistenter, der nu er fyrstelig betalt privat. (Reklameprisen 125.000 kr. for 30 sec. i primetime og 65.000 kr. for en helside i et ugeblad) er ikke ukendt og derfor bliver resultatet **et rent tag – selv - bord** allerede fra 2002)!

Før år 2000 var kun få privatpraktiserende ørelæger involveret økonomisk i høreapparatssalg. I dag er det måske over 50 %, selvom de nok "skjuler det" som betaling for almindelig konsultation. Det er problematisk, at borgerne oftest først henvender sig til butikkerne/høreklinikkerne p.gr.a. aggressiv reklame, og derefter efterfølgende til en ørelæge. Ørelægerne har naturligvis audiologisk uddannelse på en af de offentlige høreklinikker, men i praksis arbejder de primært med otologiske opgaver, så deres personlige erfaring med høreapparatvalg og høreapparattilvæning overlader de oftest til audiologiassistenterne ude i butikkerne.

Sæt tilskuddet ned til 4000 kr. (Tilskuddet burde ifølge professor i sundhedsøkonomi Kjeld Møller Pedersen halveres). Der er her klart tale om **overbetaling til de private høreklinikker**. Klinikkerne kan utvivlsomt klare sig med lavere avance. De anvender sikkert max. 4 til 5 timer pr. borger til undersøgelse, udvælgelse, høreapparattilpasning, instruktion og efterkontrol alt i alt, garantien gives af apparatfabrikkerne, og de danske høreapparater kommer borgerne endda til at betale ekstra 6.000 kr. for oven i tilskuddet. Det er nok fortrinsvis de billige dicountapparater fra udlandet, de private afsætter til de hørehæmmede, hvor regningen mærkeligt nok også oftest bliver på tilskuddets størrelse. Det virker uprofessionelt og uambitiøst kun at nedsætte med 10 %, for det forhindrer ikke klinikkerne i at fortsætte med deres aggressive annoncering og reklame. For høreapparaterne bliver jo ikke

dyrere med årene at fremstille, når forskningen først er betalt - snarere billigere som al anden elektronik. Det er kun tilskuddet, der har holdt priserne oppe.

Sundhedsstyrelsen bør indføre konsekvens for manglende henvisning til undervisning.

De ca. 8.000 dårligst afhjulpne og de ca. 15.000 der har høreapparaterne liggende hjemme i skrivebordet ville da med ca. 3 timers hørepedagogisk undervisning kunne opnå langt større udbytte end nu, hvor pengene fosser ud i den tomme luft. Det ville koste under 10 millioner kr. ved undervisning med 4 borgere pr. hold (naturligvis mere ved ene – undervisning). Et tilskud på 4.000 kr. betyder en mindredgift på ca. 153 millioner årligt.

En fælles kvalitetsefterkontrol med spørgeskema bør fremover administreres centralt, så man kan få et mere ærligt billede af, hvordan borgerne får glæde af tilskuddet til høreapparat. Det er min opfattelse, at borgerne bør gå til ørelæge, før de henvender sig til en privat høreklinik, ligesom der bør fastsættes konsekvenser, hvis det ikke sker. Man bør i øvrigt sætte en stopper for, at ørelæger henviser til høreapparatbehandling i egen klinik.

Kommunerne bør have tilladelse til at ansætte en audiologisk konsulent til at sikre ansøgningernes valitet.

Med venlig hilsen

Bent Gottlieb,

Folesletten 4 A, Vedbæk.

gottlieb.bent@email.dk telefon.: 45893618

Pensioneret tale/høre/og læsepædagog med teoretisk døvelæreruddannelse. Hørekonsulent for Københavns Kommunale Skolevæsen i 18 år. 42 års erfaring inden for hørepedagogikken på et høreinstitut. Haft ansvaret for høreapparatindkøb og udlevering til Københavns amt i 1/2 år, medstifter af Dansk Audiopædagogisk Selskab, udgivet "Hør Bedre" i samarbejde med "Helse" og været ansat som konsulent for Synoptiks private høreapparatsalg fra 2000 til 2002.

Kopi til: Indenrigs- og sundhedsminister Bertel Haarder, Statsrevisorkollegiet: Peder Larsen, Henrik Thorup, Helge Adam Møller, Mogens Lykketoft, Carsten Hansen og Peter Christensen samt rigsrevisor Henrik Otbo).